

Grund af den Stilling, som Irvingianerne saaledes indtog, at de overalt vare blevne Genstand for en mere uvillig Behandling end de fleste andre Dissentere, og jeg tror, man kan sige, det var Tilfældet her. Vi Biskopper vare enige om, at det var urigtigt, idet man paa den anden Side maa anerkende, at Medlemmerne af det irvingianske Samfund efter alt, hvad man har kunnet faa at vide, i Reglen ere hæderlige, brave Mænd og fromme gode Kristne. Der er her et Forhold, som vi fandt urigtigt og uheldigt over for dem, nemlig at de, fordi de ikke ere Medlemmer af Folkekirken, ikke havde Lov til at deltage i Nydelsen af Nadveren i vore Kirker. Det følte af disse alvorlige, religiøse Mennesker som et Tryk, at naar de ikke havde deres egen Gudstjeneste, havde de ikke Lov til at gaa til Herrens Bord. Vi vedtog derfor den Bestemmelse, som forekommer mig at være meget imødekommende, at overalt, hvor Irvingianerne ikke have deres egen Gudstjeneste, skulde de have Lov til at gaa til Alters i Folkekirken, naar de vilde forpligte sig til at nøjes med denne Altergang, thi det gælder for den lutherske Folkekirke som for alle andre Kirkesamfund, at Deltagelse i Nadverens Nydelse maa kun finde Sted inden for det Kirkesamfund, man hører til. Jeg tror derfor, at man ikke kan sige, at der her har været en Tendens til at gaa imod det irvingianske Samfund, men tværtimod ganske det modsatte. Men den Præst, som det ærede Medlem omtalte, har ladet sig besegle i det irvingianske Samfund, der har sine egne Præster, sin egen Kirke, sin egen Gudstjeneste og sin egen Altergang, og som Følge deraf havde han ogsaa deltaget i Nydelsen af Nadveren i Irvingianernes Kirke. Jeg tror dog virkelig, det maa indrømmes, at den Menighed, for hvilken han er Sognepræst, kunde have fuld Føje til at beklage sig, om han havde kunnet staa som Præst i den danske Folkekirke efter paa den Maade at være traadt over til Irvingianerne. Det er for øvrigt ikke mig, der har taget den paagældende Bestemmelse, men jeg maa fuldstændig godkende, hvad den forrige Kultusminister i den Henseende har gjort, og jeg tror, man maa sige, at det er af de Ting, der

ikke skulle bestemmes af Lovgivningsmagten, men som henhøre under Administrationen.

Derefter kommer jeg til nogle andre Henvendelser, som det ærede Medlem har gjort til mig om kirkelige Anliggender. Det er med Hensyn til de rituelle Forandringer, som have fundet Sted. Der vil jeg gøre det ærede Medlem opmærksomt paa, at naar han siger, at tidligere har det været Skik, at naar der blev foretaget saadanne Forandringer, saa henstillede man til Præst og Menighed at blive enig derom, og at en saadan Enighed mellem Præst og vedkommende Menighed var en nødvendig Betingelse for, at en saadan Forandring kunde indføres, men at det ikke er sket for Ritualets Vedkommende. Ja, da har det ærede Medlem for saa vidt Ret, som der virkelig er gennemført flere af den Slags rituelle Forandringer eller kirkelige Forandringer paa den Maade, at man har henvendt sig til Præst og Menighed og stillet det saaledes, at Præst og Menighed skulde være enige om Spørgsmaalet. Det er imidlertid ikke den ældre Regel. Den ældre Regel var den, at disse Forandringer i de rituelle Bestemmelser bleve indførte ved kongelig Resolution. Men jeg anerkender fuldt ud, at den i den nyere Tid regelmæssige Maade, hvorpaa det sker, bør følges, og at man bør følge dem paa den Maade, at man ikke kommer med saadanne Ritualforandringer, uden at man er fuldstændig overbevist om, at disse Forandringer ere af den Beskaffenhed, at de ved deres egen Kraft kunne trænge igennem, saaledes at det altsaa skal vise sig efterhaanden, at de vække en saadan Tilfredshed rundt om i hele Folkekirken, saavel fra Præstens som fra Menighedens Side, at man kan overlade Præsten og Menigheden selv at blive enige om at vedtage dem. At man altsaa indfører dem paa den Maade, som det ærede Medlem tilraader, er jeg ganske enig med ham i, og hvad der er sket, medens jeg har været Minister, er blevet ordnet paa den Maade. Men med Hensyn til Vielsesritualet er det ikke sket, og jeg skal sige hvorfor. Det var, fordi man vidste, at der fra alle Sider var den allerstørste Misfornøjelse